

Навчальна дисципліна (ЄКТС)

- Викладання і навчання у вищій освіті: політика і нормативне забезпечення (2 ЄКТС)

Автори, викладачі

- Калашнікова Світлана, директор, Інститут вищої освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
- Таланова Жанна, завідувач відділу забезпечення якості вищої освіти, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент

Заклад вищої освіти

- Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Освітня програма

- Освітньо-наукова програма «Викладання і навчання у вищій освіті»

Мета навчальної дисципліни

Розвинути здатність реалізовувати та вдосконалювати викладання і навчання у вищій освіті відповідно до діючих політик та нормативного забезпечення, застосовуючи концептуальні та методологічні знання з освітніх, педагогічних наук

Зміст навчальної дисципліни (перелік основних тем)

1. Політика ЄПВО щодо викладання і навчання (1 ЄКТС)
2. Нормативно-правові основи реалізації освітнього процесу: викладання та навчання у вищій освіті (1 ЄКТС)

Опис тематичних модулів

Модуль № 1 (1 ЕКТС, 30 год.)		Автор
Назва Політика ЄВПО щодо викладання і навчання		Світлана Калашнікова
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – Знати політику ЄВПО та усвідомлювати тенденції розвитку щодо викладання і навчання – Розробляти пропозиції (інституційного рівня) щодо вдосконалення викладання у вищій освіті – Здійснювати аналіз освітніх програм у вищій освіті та розробляти пропозиції щодо їх вдосконалення 	
Лекція-презентація (2 год.)	Політика, принципи та тенденції ЄВПО щодо викладання та навчання	
Семінар (2 год.)	Розроблення освітніх програм: рамки та алгоритм	
Практичне (2 год.) Тема – Пропозиції для вдосконалення викладання у вищій освіті	Завдання – Розробити 3-5 конкретних пропозицій для вдосконалення викладання у вищій освіті	
Самостійна робота (18 год.) Тема – Аналіз освітньої програми	Завдання – Обрати для аналізу освітню програму одного з провідних університетів України – Проаналізувати обрану освітню програму через призму наявних рамок та алгоритму – Розробити пропозиції для вдосконалення освітньої програми	
Проміжний контроль (залік) (4 год.)	Консультація 2 год. Захист (презентація) (за результатами виконання завдання самостійної роботи) 2 год.	
Підсумковий контроль (2 год.)	– Тест (1 год. / модуль) – Захист (за навчальною дисципліною) (1 год. / модуль)	
Джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trends 2018. Learning and Teaching in the European Higher Education Area. – EUA, 2018. https://eua.eu/downloads/publications/trends-2018-learning-and-teaching-in-the-european-higher-education-area.pdf https://eua.eu/resources/publications/757:trends-2018-learning-and-teaching-in-the-european-higher-education-area.html 2. High Level Group on the Modernisation of Higher Education. Report to the European Commission on improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions, 2013. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fbd4c2aa-aeb7-41ac-ab4c-a94f6ea9eb1f 3. Європейські принципи вдосконалення навчання та викладання. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/yevropeiski_pryntsypy_vdoskonalennia_navchanya.pdf 	

Модуль № 2 (1 ЕКТС, 30 год)		Автор Жанна Таланова
Назва Нормативно-правові основи реалізації освітнього процесу: викладання і навчання у вищій освіті		
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – Знати та розуміти національну законодавчу базу, що стосується освітнього процесу – викладання і навчання у вищій освіті, зокрема забезпечення якості. – Удосконалювати освітній процес: викладання і навчання відповідно до вимог забезпечення якості. – Розробляти пропозиції та рекомендації для розвитку освітнього процесу: викладання і навчання в контексті забезпечення та удосконалення якості вищої освіти 	
Лекція-презентація (2 год.)	Нормативно-правові основи реалізації освітнього процесу: викладання і навчання у вищій освіті	
Семінар (2 год.)	Виклики розвитку та удосконалення освітнього процесу: викладання і навчання в контексті забезпечення якості вищої освіти: національний, інституційний та особистісний рівні	
Практичне (2 год.) Тема – Забезпечення якості викладання та навчання	Завдання (<i>індивідуальне</i>) <ul style="list-style-type: none"> – Здійснити аналіз критеріїв акредитації освітніх програм в контексті ваги їх впливу відповідно до визначених показників на якість викладання і навчання. – Охарактеризувати Критерій 4 та відповідні показники щодо їх вимірюваності та оцінювання. 	
Самостійна робота (18 год.) Тема – Розвиток системи нормативно-правового забезпечення щодо викладання та навчання у вищій освіті в умовах євроінтеграції	Завдання (<i>командна робота</i>) <ul style="list-style-type: none"> – Здійснити аналіз нормативно-правового забезпечення освітнього процесу: викладання і навчання в контексті забезпечення якості та визначити сильні та слабкі сторони. – Розробити пропозиції та рекомендації для удосконалення освітнього процесу: викладання і навчання в контексті забезпечення якості вищої освіти (національний/інституційний рівень) 	
Проміжний контроль (залік) (4 год.)	<ul style="list-style-type: none"> – Консультація (2 год.) – Захист-презентація (2 год.) за результатами виконання: <ul style="list-style-type: none"> ✓ практичного індивідуального завдання ✓ завдання самостійної командної роботи 	
Підсумковий контроль (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> – Тест з основ нормативного забезпечення викладання і навчання в контексті забезпечення якості (1 год. / модуль) – Захист (за навчальною дисципліною) (1 год. / модуль) 	
Джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=документ+про+вищу+освіту#w1_1 2. Закон України «Про вищу освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?find=1&text=кваліфікаці#w1_18 3. Постанова Кабінет Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-n#Text 4. Стандарти вищої освіти. https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti 5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 р. № 584. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo 	

6. Постанова Кабінет Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-n#Text>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 про затвердження Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-n#Text>
9. Постанова Кабінет Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n#Text>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-n#Text>
11. Наказ Міністерство освіти і науки України від 6 листопада 2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15#Text>
12. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2020 р. № 673 «Про затвердження переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-pereliku-specialnostej-zdobuttya-stupenya-osviti-z-yakih-neobhidne-dlya-dostupu-do-profesij-dlya-yakih-zaprovadzheno-dodatkove-regulyuvannya>

Перелік видів діяльності:

- лекції – обговорення;
- семінари;
- практичні завдання;
- самостійна робота;
- індивідуальні консультації;
- тест (підсумковий контроль);
- індивідуальна робота з навчальної дисципліни (підсумковий контроль).

Методи викладання та навчання:

- демонстрація;
- проблемно-пошуковий метод;
- інтерактивний метод;
- навчальна дискусія;
- аналіз ситуації.

Оцінювання результатів навчання – підсумковий контроль:

Тест

Презентація та захист індивідуальної роботи з навчальної дисципліни, виконаної у формі есе на тему «Викладання і навчання у вищій освіті за результатами індивідуального дослідження»

Бали

<i>Вид діяльності</i>	<i>Бали (100)</i>
Лекції – обговорення, семінари (2 x 5)	10
Практичні заняття (2 x 10)	20
Самостійна робота (2 x 15)	30
Залік (2 x 5)	10
Тест	10
Захист	20

Політика доброчесності

При виявленні плагіату в письмових роботах / практичних завданнях / презентаціях аспірант втрачає бали за даний вид діяльності.

Відповідність результатів навчання компетентностям освітньої програми

Навчальна дисципліна «Викладання і навчання у вищій освіті: політика і нормативне забезпечення» як складова освітньо-наукової програми «Викладання і навчання у вищій освіті» спрямована на:

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання з освітніх, педагогічних наук»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати основні концепції та моделі розвитку вищої освіти.
- Розуміти теоретичні основи, виявляти практичні проблеми реформування вищої освіти.
- Знати та використовувати сучасну термінологію у сфері вищої освіти.
- Знати, аналізувати і застосовувати міжнародні, європейські та національні документи з розвитку вищої освіти.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність здійснювати викладання на основі дослідження у закладах вищої освіти»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати сучасні теорії та практики викладання і навчання у вищій освіті, визначати їх переваги та обмеження.
- Діагностувати та аналізувати проблеми викладання і навчання у сфері вищої освіти.
- Застосовувати у професійної діяльності сучасні методи, технології та засоби викладання і навчання.
- Використовувати сучасні ІКТ у викладацькій діяльності.
- Знати сучасні теорії та практики викладання і навчання у вищій освіті, визначати їх переваги та обмеження.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність організовувати викладання і навчання у закладах вищої освіти»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Розробляти та запроваджувати освітні програми з використанням інструментів Європейського простору вищої освіти.
- Розробляти та запроваджувати засоби діагностики та оцінювання результатів навчання.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність розробляти, обґрунтовувати та впроваджувати авторські методики викладання у вищій освіті»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Розробляти авторські методики викладання.
- Оцінювати та обґрунтовувати інноваційність авторських методик викладання.
- Запроваджувати авторські методики викладання в освітню практику.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Володіння сучасними методами викладання та навчання»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати та застосовувати сучасні методики, методи, технології викладання і навчання.
- Запроваджувати в освітній процес інформаційно-комунікаційні технології.
- Розробляти та запроваджувати інноваційні методи викладання та навчання.